

Izhaja
vsak drugi in četrti
četrtak v mesecu.

Naročilna
stane
80 kr. na leto.

Posamezne številke
se dobivajo po 5 kr.

GLASNIK

Naročnino in dopise
pošiljajte uredništvu
»Glasnik«
Cesta v Mestni Log 4.

Oglasila
delavcev, ki nimajo
dela, ali delo-
dajavcev, ki iščejo
delavcev, se vspreje-
majo zastoj!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. 18.

V Ljubljani, 22. julija 1897.

Letnik III.

Delavska plača v Ljubljani.

V Ljubljani znaša delavska dnina 70 do 90 kr. Kako se more s tem shajati, je neumevno. Stanovanje in hrana je neprimerno draga. Kedor pozna ljubljanske razmere, mora priznavati, da se nobena rodbina ne more pošteno živiti iz omenjenega zasluzka. Zato je nujno, da se delavska dnina zviša in da se odstranijo vzroki, ki to zavirajo.

Jeden in sicer poglaviti vzrok je nesorazmerje med delavsko plačo na kmetih in po mestih. Primeroma mora kmet sedaj mnogo dražje plačevati svoje delavce, kot podjetnik v mestu. — Po tvornicah in po železnicah je sedaj jednaka dnina. Jedna tvornica se sklicuje na drugo in vedno čuješ odgovor, da je po Kranjskem sploh v navadi omenjena dnina. — Na jedni strani je temu napačnemu nazoru kriva ljubljanskega mesta uprava, ki svoje delavce plačuje s 70 kr. na dan in s tem zadržuje zboljšanje tudi drugim, na drugi strani je pa kriv deželni odbor. — Od državne, od južne železnice in drugih podjetij se n. pr. vsako leto vprašuje deželni odbor, koliko znaša povprečna delavska dnina v deželi. Deželni odbor odgovarja napačno in odtod izvira, da se preslabo plačujejo naši delavci. Da je neresnično, da bi bile delavske dnine po deželi 70—90 kr., je vsakomur znano, kedor se količkaj peča s tem vprašanjem. Redno smemo reči, da dobé moški delavci po goldinarju na dan ob svojem in po 60 kr. s hrano. Ob času košnje, mlatve ali sicer, ko je več dela, se ta plača še mnogo zviša.

Tođa to še ni vse! Plača na deželi se sploh ne more vzeti za merilo za plačo v velikem mestu. Stanovanja so na deželi najmanj desetkrat cenejša; tako tudi hrana in sploh razmere, v katerih živé delavci. Drvarji, koparji itd. ne morejo od svojega zasluzka ničesar zapraviti. Stanovanje imajo v svojih kočah zastoj. Hrana jim je tursična moka in salo. Več nego stané tacega delavca hrana na leto, izda ljubljanski delavec samo za stanovanje. In vender imajo povprek po 1 gld. na dan. Privoščimo jim to iz srca, tođa če se plača na kmetih stavi za merilo ljubljanski dnini, naj se stavi pravično! Deželni odbor opozarjamo, naj v tem oziru odgovarja, kakor je prav in kakor se res godi, naj vpošteva ljubljanske razmere in naj s svojimi poročili ne škoduje de-

lavskemu stanu. Ako bi deželni odbor in ljubljanskega mesta uprava storila svojo dolžnost, bi se kmalu ubogim delavcem po tvornicah in pri železnici povišala plača, da bi jim bilo vsaj mogoče, četudi pičlo, živiti sebe in svoje družine.

Naša organizacija.

Naš shod. V soboto 17. t. m. priredile je slov. kat. delavsko društvo javen društven shod v prostorih doma katol. rokodelskih pomočnikov. Društveni podpredsednik gosp. Jakopič je otvoril zborovanje ob 8. uri zvečer. — Č. gospod poslanec dr. Krek je govoril k prvi točki »naše politične razmere« pol-drugo uro. Dokazoval je, da bodo naše politične in gospodarske razmere slabe, dokler ne dobijo posamezni stanovi, dežele in narodnosti svoje avtonomije. Govor napravil je globok utis, le škoda, da ni bilo navzočih naših razumnikov. — Gosp. Gostinčar je govoril o varstvu delavcev, ter v tem smislu predlagal resolucijo na »krščansko slov. narodno zvezo«, katera naj bi se za to pobrinila. Vsprejela se je še resolucija, ki odobrava znane jezikovne naredbe in zahteva tudi za druge dežele, vzlasti kjér prebivajo Slovenci, jednako naredbo, dalje resolucijo za polajšavo orožnih vaj deželnih brambovcev v tem smislu, da bi ne trajale orožne vaje brambenih rezervistov 4 tedne, marveč le 13 dni, kakor pri drugih pešpolkih. To resolucijo je predlagal V. Zajec ter jo utemeljeval v izbornem govoru. Vsprejela se je tudi resolucija do mestnega zbora za ustanovitev posredovalnic za delo. Po raznih družih razgovorih, tikajočih se večinoma socialne demokracije, je predsednik zaključil shod. — Pred shodom in po shodu so pevci zapeli »našo pesem«, ki je kaj krepko odmevala po zborovalnem prostoru.

Prvo ljubljansko delavsko konsumno društvo je imelo v prvi polovici tekočega leta — 17.109 gld. 54 kr. denarnega prometa, kar je gotovo najboljši dokaz o njegovem dobrem delovanju. Člani se v zadnjem času prav dobro poslužujejo v resnici delavske prodajalnice, posebno jih je pa k temu še znatno vspodbudil sklep zadnjega občnega zbora, ki določa, da

se dividende zaračunajo vsem članom po štiri od sto, ostali čisti preostanek naj se pa sorazmerno razdeli po svoti, ki jo je ta ali oni član vplačal tekom leta za kupljeno blago. V to svrhu se vse zapiše v posebno knjižico, ki jo dobi vsak član. Kdor torej več kupi v našem društvu, ta prejme koncem leta večje dividende, V pojasnilo samo mal primer: Član N. N. je imel vplačan celi delež skozi celo leto in je nakupil vsak teden povprečno za 3 gld. raznega blaga, kar stane celo leto 156 gld. Na 4 odstotnih dividendah dobi kakor vsak drugi član 60 kr., od čistega prebitka pa recimo šest odstotkov (natančneje bo seveda pokazal končni letni račun), tedaj od kupivne svote 156 gld. lep znesek 9 gld. 96 kr., toraj vsega skupaj 9 gld. 96 kr., ali okroglo cel desetak. Pač lepo novoletno voščilo! Ta vzgled naj bi bil opomin posebno onim članom, ki menijo, da je dovolj, da je kdo samo član naše zadruga, če že kaj kupuje ali ne. — Glede izplačevanja dividend za leto 1896 opozarjamo vse člane, ki še niso prišli po nje, naj se gotovo vsaj do konca avgusta oglase v društveni pisarni bodisi ob delavnikih zvečer, ali ob nedeljah dopoldne, ker sicer se odpadle dividende več ne izplačajo posebej, marveč se pribijejo k deležu. — Društvena člana gospoda Jerneja Bizjak, št. 326, in Ivana Tominec št. 330 se tem potom opozarjata, da prijavitelja društvenemu odboru svoje sedanje stanovanje, kakor tudi na § 7 zadr. pravil.

Iz Vevč. Slovensko katoliško delavsko podporno društvo pri Devici Mariji v Polji je imelo svojo veselico v Vevčah dne 11. julija v prostorih Franceta Plevnika ob polu 5. uri. Predsednik pozdravi navzoče in se jim zahvali za toliko udeležbo; naznani jim, da se prične prvič šaljiva igra, katera je imela 65 dobitkov, potem pa prosta zabava. Ob enem vstane tudi obče spoštovani Jakopič kot zastopnik ljubljanskega delavskega društva ter pozdravlja navzoče. Njegove besede so padale na dobra, rodovitna tla. Čisti dobiček je bil namenjen bolnim udom tukajšnjega društva. Odbor se zahvaljuje vsem, ki so v ta namen kaj darovali s tem, da so kupili en zavitek, kateri je stal samo 20 vinarjev. Zahvala pa tudi Jakopiču, ker nas je obiskal kot zastopnik ljubljanskega društva, kateremu moramo biti vedno hvaležni, saj ravno iz tega društva se je tako rekoč rodilo naše društvo pred letom. Ker je dolžnost vsacega posameznega uda skrbeti za čast društva, koliko bolj je še dolžnost odbornikov, da skrbijo in delajo v čast društva. Zato nastopamo danes proti vsem onim, kateri so naše društvo v nič devali, kakor n. pr. neki mož, da bi človek rekel spoštovanja vreden, ki je bil še drugi dan same jeze ves penast, ker je menda kupil en zavitek, pa ni bil toliko srečen, da bi bil dobil dobiček; zato se je repenčil in je rekel, da naj celo družbo »h...č vzame«. Delavce naj torej h...č vzame, ko je ravno tisti mož že tisoč in tisoč desetih dobil od delavcev. Ko se gre za njegov žep, tedaj je delavec dober, ko se gre pa za bolnega delavca ali delavko, takrat pa kolne. Opozarjamo pa vse krščanske delavce, da se pred ko pred združimo vsi skupaj, zakaj prepričani smo, da če si sami ne bomo

pomagali, drug nam nobeden ne bo. Gotovo je, da sloga pravo moč rodi. Zatorej vas še enkrat opozarjamo, da s ponosom pristopite, da očitno pokažete, da ste pripravljeni stopiti v bratovsko ljubezen vsi, kjer bomo delali vzajemno vsi za jednega, vsak za vse, za zatirani delavski stan. Naš nasprotnik pa naj bo potolažen, da mi se ne ustrašimo nobenega psovanja in zaničevanja. Podajmo si v ljubezni do bližnjega roke in pojdimo mirno svojo pot naprej. Bog živi vse krščanske delavce in blagoslovi njih organizacijo! Odbornik.

Železničar.

Krščansko socialna železničarska organizacija.

Ferdinand Tusel, nadsprevodnik v Bischofshofenu in državni poslanec za peto skupino solnograjske kronovine, je na vabilo dr. Kreka drage volje prišel v Ljubljano in dva večera, minoli četrtek in petek, pri shodih krščansko-socialnega železničarskega društva v obširnem govoru pojasnoval železničarske razmere.

Velepomenljiv je njegov prihod za našo železničarsko organizacijo. Tusel je jedini zastopnik železničarskega stanu v državni zbornici. Niso ga izvolili, kot je sam dejal, židje ali židovski hlapci, marveč dobro katoliško kmečko in obrtno ljudstvo na Solnograjskem. Socialnim demokratom ni bilo niti na marni, da bi bili kakega železničarja spravili v državni zbor. Katoliške ljudske stranke poslanec Ferdinand Tusel je torej najboljši dokaz, da je katoliškim strankam res na tem, da se pomaga delavskemu ljudstvu.

Poslanec Tusel se je v državnem zboru postavil po robu socialni demokraciji. Ko se je šlo za socialno-demokratski predlog o razpustitvi tako imenovanega strokovnega društva, je odločno poudarjal, da so strokovna društva koristna in potrebna, da pa socialno-demokratsko društvo ni bilo nič drugega, nego izsesovalnica ubogih delavcev pod vodstvom ljudi, ki o železničarski stroki ni trohice ne razumejo. Zato je bilo popolnoma prav, da se je to društvo razrušilo.

Ravno to je dokazoval za njim tudi dr. Krek. Socialni demokratje seveda sedaj po vseh shodih besné proti temu možema in jima izrekajo nezaupnice.

Na severnem Češkem, na Moravi in v Sleziji, v Bregencu in Inomostu, v Trstu, Ljubljani, Gradcu in na Dunaju, skratka od Krkonoš do Adrije, se je Tuselu in dr. Kreku že izjavila socialno-demokratska nezaupnica. In vspehi?

Žalibog se je ravno nasprotno pokazalo, nego so želeli rudeči bratei. Krščansko-socialna organizacija med železničarji se je krepko začela in reči smemo, da je Ljubljana prvo mesto, kjer se je jela snovati, in sicer s tolikim vspehom, da sedaj že brez strahu lahko gleda na svoje nasprotnike.

Državno sodišče je v torek dne 13. t. m. konečno razsodilo, da minist. ni žalilo nobene ustavne pravice, ko je razrušilo „strokovno društvo“ in ko je prepovedalo vstanovitev novega društva v istem smislu. S tem je železničarska socijalno-demokratska zveza trajno razbita. Zariti socijalisti so sicer še vedno v tajni zvezi in denar še tudi pobirajo med seboj, toda gre jim pač slabo. Ljubljanski, od njih plačani agitator, Kristan, je zapustil nehvaležno Ljubljano, kjer so bila zanj odločno prevroča tla. Že njegov odhod nam spričuje, da je krščansko mišljenje med ljubljanskimi delavci tako okrepjeno, da nima socijalna demokracija pričakovati toč družega, nego vedno novih izgub in porazov.

Imenovana shoda sta to jasno pokazala. Priredila sta se zato dva, da so se mogli drugi dan vdeležiti zborovanja tisti, ki so bili prvi dan v službi. Lampisti, zavirači, prometni uradniki, služabniki pri brzem tovornem prometu imajo po 24 ur službe. Sprevodniki in strojevodje so tudi tako vpreženi, da dveh večerov zaporedoma niso iz lepa prosti. Prvega shoda v četrtek se je vdeležilo nad 200 mož. Vrtna sobana v rokodelskem domu je bila tesno natlačena; na vrtu samem je bilo še mnogo poslušalcev. Tudi drugi shod je bil dobro obiskan. Vdeležili so se shodov tudi zastopniki izvenljubljskih postaj: iz Borovnice, Zaloga, Sent-Vida i. t. d. Zastopane so bile vse vrste železničarskih služabnikov. Tudi nekaj uradnikov je prišlo.

Socijalni demokratje so hoteli z vsemi silami preprečiti shoda. Toda ni slo. Krščansko socijalno društvo je izdajalo vabila na imena. Dajalo jih je tudi nasprotnikom, toda le proti trdni obljubi, da ne bodo delali nemira.

Prvi shod je bil v resnici miren in slovesen. Vdeležil se ga je tudi državni poslanec in deželni odbornik Fr. Povše, ki je v krepkih besedah zagotavljal zborovalce, da hoče povsod zagovarjati zboljšanje železničarskega stanja. Govor poslanca Tusela, ki je trajal nad jedno uro, je v slovenščini raztolmačil in s svojimi izvajanci izpopolnil dr. Krek. Za delavce pri južni železnici se je v toplem govoru potegnil za vse dobro vneti g. Wenig, uradnik pri državni železnici, za kar so mu bili navzoči južne železnice uslužbenci iz srca hvaležni. G. Finžgar ga je v njihovem imenu zahvalil. Od osmih do 1/4 12 je trajal shod in nadejamo se, da obrodi lepega sadu.

V petek je bilo zborovanje proti koncu burnejše. Med navzočimi socijalisti je neki mladič, z imenom Orosi, poskušal svojo srečo. Govorili so Tusel, dr. Krek, dr. Šusteršič in Finžgar, strogo se drželi predmeta „o železničarski organizaciji“. Brez praznih public so se razkrievale rane železničarskega stanju in razvijale opravičene zahteve v njihovo ozdravljenje.

Tu nastopi Orosi. Škoda, da nismo imeli nobenega stenografa seboj, ki bi bil do besede ohranil neizrekljivo smešne trditve tega junaka.

Misli, ali bolje nesmisli njegovega čvekanja so bile:

1. Tusel ni strokovnjak; pač pa so strokovnjaki Tomšik, dr. Ellenbogen, dr. Verkauf, Zavertnik in drugi voditelji socijalno-demokratskih železničarjev.

Poslanec Tusel mu je nato kratko odgovoril, da služi dlje časa pri železnici, nego je Orosi star. Štiriindvajset let je že v železniški službi; kot čistilec voz je pričel in izvrševal vse stroke — lampista, zavirača, uradnega služabnika, kameno-tiskarskega služabnika, sprevodnika, nadsprevodnika in torej najodločnejše zavrača predrzno očitjanje, da bi ne bil strokovnjak v železničarskih zadevah.

2. Tusel in dr. Krek sta govorila samo za uradnike. Ti imajo pa že sedaj preveč in ne delajo družega, nego da 24 ur na zofi spé.

Te nesramne neresnice so ovrgli dr. Krek, Tusel in neki navzoči prometni uradnik. Cel večer se je govorilo o železničarjih; omenjale so se vse njihove stroke. Če se torej nasproti navzočim upa Orosi tako govoriti, ko so vendar sami slišali, kaj se je razpravljalo, kako mora se-le med svojimi sodrugi rabiti jedino orožje socijalne demokracije — laž in obrekovanje. Zaničevanje uradniškega stanju, ki izvršuje tako trudapolno in odgovorno službo, pa priča, da je pri socijalnih demokratih vsak služben red, vsaka disciplina nemogoča.

3. Krščanski socijalisti še niso ničesar storili za delavce. Dokaz?

Čujte in strmite! Orosi je zato navedel jedini ta-le dokaz: Načelnik južnoželezniški postaji g. Gutmann je vzrok, da sta se podrli baraki, ki sta se po potresu postavili za železničarje. — G. Gutmann se pač dosedaj še ni vmešaval nikakor v nobeno politično gibanje in že zato je ta dokaz — neumen. A še bolj je neumen, če se vpošteva, kar je Orosi sam priznal, da so se v Ljubljani jele podirati sploh vse po potresu napravljene barake. Sicer je pa „Slovenec“ v tem oziru povedal svojo misel, naj bi železničarjem baraki ostali.

Dr. Šusteršič je nato vprašal Orosija, naj nam še pove, kam so šli denarji železničarskega socijalističnega društva, oziroma od česa mastno žive židovski voditelji socijalne demokracije. — Nato je Orosi za vse čase klasično odgovoril: „Židje so se jedini potegnili za delavce in če imajo milijone, so si jih zaslužili. Če bi imeli še več milijonov, privoščimo jih jim, ker se za nas potegujejo“.

Te besede bi zadostovale, da pokažemo, kakšnega duha so socijalno-demokratski veljaki. (Orosi je bil blagajnik razpuščenega strokovnega društva.) Toda zavoljo popolnosti navajamo še njegove razloge, s katerimi je dokazoval, da so jedino socijalni demokratje vneti za delavce; glase se: 1. Klerikalno socijalna stranka obstoji že 2000 let in še ni nič storila za delavce. 2. Dunajski antisemitje so dali 25.000 za vsprejem ruskega carja in veliko svoto za slavnost svojega domačega polka. 3. „Volksbildungsverein“, ki ustanavlja knjižnice, niso dali nobene podpore; pač pa bodo zidali 9 novih cerkev.

Dr. Krek je točko za točko stvarno zavrnil in pokazal v vsi goloti socijalno-demokratske lažnjive public. Gromovit smeh je dobil v plačilo Orosi in po 12. uri smo se razšli z zavestjo, da tako zanimivega zborovanja še ni bilo iz lepa, kot je bilo minulo. Kedor se ga je vdeležil, je za vedno ozdravljen socijalno-demokratskih sleparij,

parij. Bog živi krščansko socijalno železničarsko organizacijo na Slovenskem!

Državni poslanec Tusel je v svojih govorih izvrstno pojasnoval železniške razmere. Vzlasti je povdarjal, da se mora zmanjšati število let, katero se sedaj zahteva v železničarski službi. Petintrideset let je odločno preveč. Dokazano je, da žive železničarji povprek 42 let. Kako malo jih torej more uživati sad svojega truda! Za prometno službo, ki je zelo naporna in nevarna, je tudi opravičena zahteva, da se jedno službeno leto šteje za dve. — Dokazoval je, da je plača vseh kategorij odločno premajhna. Vzlasti starejši železničarji trpe veliko škodo. Možje, ki služijo že 25 let ali še več, imajo jednako plačo s tistimi, ki so šele 10, 12, 13 let v službi. To je krivično. — Nedeljski počitek se po vsi pravici mora dati železničarjem. Te in jednake zahteve je poslanec Tusel zbral in jih v državnem zboru v interpelaciji na železniškega ministra pojasnil. Minister bi bil po lastni obljubi odgovoril na to interpelacijo, toda kričaći v državnem zboru so dosegli s svojo surovostjo, da je bil državni zbor preje zaključen. Državnega zbora delovanje nam jasno priča, da so se samo krščanski poslanci potegnili za železničarje. Trije predlogi so se stavili v korist železničarskega stanu in nobenega izmed teh ni stavil kak socijalni demokrat, marveč stavili so jih: **Aksmann**, **Gessman** in **Tusel**. — Kedor ima še količakj poštenja v sebi, lahko spozna iz tega, kje naj išče svojih prijateljev.

Avstrijsko društvo železniških uradnikov je izključilo iz svoje srede vse poduradnike in pomožne uradnike. Med temi se je namreč jela vgnjezdovati socijalna demokracija. Nekateri poduradniki so se tudi izkazovali kot agitatorji in so hoteli na vsak način zanesti judovsko socijalistična načela v uradniško društvo samo. Zato je to društvo kar brez ovinkov sčistilo ozračje in je vsem poduradnikom in pomožnim uradnikom — pokazalo vrata. Ta dogodek je zelo pomenljiv. Socijalni demokratje so podali nov dokaz, kako povsodi le razrivajo in podirajo. Jedinosti, vzajemni sporazumnosti se je zabil s tem nov žrebelj v rakev. Prepričani smo, da je večina poduradnikov in pomožnih uradnikov nasprotna socijalni demokraciji in zato jih pozivljemo, naj moško in neustrašeno pokažejo svoje nasprotstvo s tem, da vstopijo v našo organizacijo. Tako bodo ostali hujskači in kričaći kmalu sami.

Socijalni demokratje so si povsod jednaki. Sedaj, ko se snuje krščansko socijalna železničarska organizacija, so judovski hlapci vsi izven sebe. Dasi se k shodom sklicujejo samo krščanski železničarji, se vendar zvijačno in lažljivo vtihotaplajo ljudje, ki so popolnoma zavrgli krščansko mišljenje. Na Dunaju in v Ljubljani se skušajo vrniti k našim shodom in če se jim posreči, kričé in delajo nemir, da je groza. Jedenkrat za vselej izjavljamo, da so naši shodi vsakemu krščanskemu železničarju odprti, da pa ne bomo nikedar trpeli, da bi judovski hlapci delali zgago pri njih.

Surovi sodrugji. Grozna jeza in strah tareta socijalno demokratične železničarje radi Tuselovega pri-

hoda v Ljubljano. Iz vsega njihovega obnašanja se vidi, kakor da bi slutili, da v železničarskih vrstah kmalu ne bode več prostora za hlapce judovskih voditeljev. Dne 15. t. m. se je v neki krčmi socijalno-demokratični strojevodja državne železnice **J. M.** izrazil tako-le: »Danes je bil zavoljo tega potres, ker se je državni poslanec nadsprevodnik **Tusel** v Ljubljano pripeljal. — Če bode »hudič (**Tusel** namreč — kako naobraženo!) še večkrat v Ljubljano prišel, se bode še podrla.« — No mi mislimo, da se g. soc.-dem. strojevodja ne boji, da bi se Ljubljana podrla, ako bi »h—č« **Tusel** večkrat v Ljubljano prišel. Boji se pa gotovo veliko bolj, da se bode podrla socijalna demokracija, kakor hitro ji zasveti nad glavo solnce resnice. — V soboto dne 17. t. m. bilo nas je več skupaj na delu blizu kurjarnice državnega kolo-dvora. Jeden naših članov je pripovedoval, kako lepo da se je vršil shod dne 16. t. m. Nato je prišel iz kurjavnice nadkurjač **Janez Kušar** ter nas začel oštevati in govoričiti, da naj nikari ne verjamemo, kar nam ti gospodje govorijo. Vas mislijo samo zapeljati in trebušnim farjem boste še bolj trebuhe redili. (Uh je!) Klatil je še več družih neumnosti, katerih mu noben pameten človek ne verjame. No, gospod **Kušar** to pot ni naletel na možice svojega kalibra, marveč na može, ki so od njega in njegovih »sodrugov« ne dajo poučevati. — Ošteli in oprali se ga tako, da jo je kar popihal, kakor bi ga kedo z mrzlo vodo polil. Prosil je celo, naj ga v miru pustijo. Gospodu **Kušarju** svetujemo, naj se briga bolj sam za-se, ter naj se ne vtika med nas, ker je moral vender sam prevideti, da smo mi bolj pametni, kot on, čeravno je »cecijaldemokrat«. Oni časi so minuli, ko smo morali železniški delavci molčati pred vsakim socijalno-demokratičnim judovskim hlapcem. Ne! Tega pri nas ne bode več; zato bode skrbela gotovo organizacija krščansko-socijalnih železničarjev, ki tako lepo napreduje.

Več železniških delavcev.

Razvedrilo.

† **Dr. Alojzij Meško.**

Lavantinsko škofijo je zadela bridka izguba. Umrli je po dolgi mučni bolezni na svojem domu v najboljših letih v Trgovišču 2. julija ob 3/42. dr. **Alojzij Meško**, profesor pravoslovja v mariborskem duhovskem sementišču, ki je bil rojen 7. junija 1858.

Po ranjkem žaluje škofija, kateri je delal čast s svojim vzornim duhovskim življenjem, žalujejo po ranjkem njegovi učenci, katerim je bil učen, a ob jednem jako ljubezniv profesor, po ranjkem žaluje katoliško delavsko društvo, katerega je ustanovil in požrtvovalno vodil, dokler ga ni položila bolezen na postelj. Življenje in delovanje dr. **Meška**, sicer malo znano širšemu občinstvu, je za štajerske Slovence večjega pomena in zasluži, da mu posvetimo v »Glasniku« nekaj vrstic, ter

da položimo duhovni venec na prerano gomilo v znak hvaležnosti s tem, da si še enkrat pokličemo v spomin, kaj smo izgubili z dr. Meškom.

Dr. Meško je bil vzoren duhovnik. S svojim življenjem je pač najboljše potrjeval svoje nauke. Slobodno bi bil zaklical svojim učencem: »Posnemajte mene, kot jaz Kristusa posnemam.« Njegovi nauki in njegovo življenje, kako harmonično se je strinjalo oboje! Sme se reči, življenje dr. Meška je bil dejanski izraz krščanskih čednostij. Kdor ne bi bil hotel priznati lepote krščanske čednosti, kakor jo opisuje krščansko pravoslovje, obrniti se bi bil smel na dr. Meška, in brez dvoma, predrugačil bi bil svoje mnenje, ne bi bil mogel odreči hvale krščanski popolnosti.

Vsak, kdor je poznal dr. Meška je občudoval njegovo ponižnost, skromnost. Duhovniki so visoko čislali njegovo ljubeznivost. V resnici, dr. Meška je bila sama ljubeznivost. Vse njegovo vedenje in gibanje je pričalo, da je sad globoko vkoreninjene čednosti. Če pa je bil že odsev čednosti na njegovi zunanosti tako lep, tako prikupljiv, kako lepa je še le morala biti njegova duša, okrašena s takošnimi čednostmi!

Dr. Meško je hitel za svojim vzorom, za sv. Alojzijem. Hrepenel je, da se mu približa kar največ v življenju, da bi se mogel družiti z njim v svetih nebesih. Upajmo, da se mu je izpolnila njegova želja, da je dosegel, po čemur se je trudil. Vsekako, dr. Meško je svitla prikazen v današnjem popačenem svetu. Nanj se lahko ozirajo njegovi učenci, da si vredijo pot po tej solzni dolini.

Dr. Meško je bil vzoren duhovnik, a dr. Meško je bil tudi temeljit učenjak. Jako globoko je prodril v pravoslovje. Njegova predavanja so pričala, kako dobro se je bil seznanil z vsemi merodajnimi moralisti. Najlepše bisere je povzel iz njih, da jih je podajal v dovršeni obliki svojim slušateljem. Dr. Meško je vrlo dobro reševal pretežavno nalogo, katera se mu je poverila v duhovskem semenišču. Da se je tako visoko povspel, ni mu bil prevelik nobeden trud. Navadne darove je spolnjevala železna vztrajnost in jeklena volja, dosledno izvesti storjene sklepe, da si pridobi izbornega, temeljitega znanja.

Ni pustil Bog, da bi bil osrečeval dolgo vrsto let s svojim znanjem slušatelje bogoslovja v mariborskem semenišču, a tistim, kateri so ga imeli za profesorja, bo ostal gotovo v najboljšem spominu. Že po kratkem delovanju ga je poklical Bog, da mu podeli plačilo, ker mu je pridobil tudi v tem kratkem času prav mnogo jih, ki bodo poveličevali njegovo čast in slavo z življenjem in z besedo.

Toda, dr. Meško ni bil delaven le v duhovskem semenišču, svoj delokrog si je razširil tudi na zunaj. Dr. Meško je bil prvi, kateri je začel orati pretrdo ledino na socialnem polju v naši škofiji. Ubogi, zapuščeni delavci, katere tako zlorabi ravno v Mariboru socialna demokracija, so se mu smilili, oteti jih je hotel njihovega časnega in večnega propada. V to svrhu mu ni bila nobena žrtev prevelika, da, pri tem delovanju je

žrtvoval celo svoje zdravje. Vkljub neznanskim oviram je ustanovil katoliško delavsko društvo, začel je zbirati delavce okolu kat. zastave.

Stvar je polagoma napredovala. Že cerkvi in veri odtujeni delavci so uvidevali, da je vendar le najboljša zaščitnica delavskega stanu katoliška cerkev. Blizati so se jej jeli ter se oklepali dr. Meška, da jih je vodil izgubljene sinove nazaj v naročje najboljše matere. Večer za večerom je zahajal dr. Meško med delavce, da jih je poučeval, bodril. Prirejeval je slavnosti ter jim tako vzbujal ponos, da so katoličani. Dr. Meško je umeval njihov položaj.

Bojeval se je s čudovito odločnostjo proti bojazljivosti, katera obvladuje današnje katoličane ne samo v Mariboru, temveč tudi drugod. Sram jih je, da bi nastopili javno kot katoličani, in zakaj? Zato, ker bi morebiti porekel ta ali oni: glej, tudi ta se še ni iznebil verskih predsodkov. A dr. Meško sam značajan mož, hotel je narediti tudi iz delavcev značajne može, kateri bi povsod nastopali kot zavedni katoličani. Vspéhi takega delovanja se dajo najbolje presoditi iz priznanja mariborskih socialnih demokratov samih, kateri so prilično izjavili, da jim je dr. Meško s svojim društvom zastavil pot. Pa za tako delovanje je hotel pridobiti tudi bogoslovce. V to je prostovoljno kot prost predmet poučeval socijologijo. Dal Bog, da bi njegove besede obrodile prav mnogo sadu ter vzbudile delavce, ki bi bili pripravljeni se potegniti v duhu dr. Meška za uboge delavce!

Dr. Meška ni več. Neizprosna smrt ga nam je vzela. Vzela je, kar ji gre, pa vzela ni, kar nam je dr. Meško dal, vzela nam ni njegovih naukov. Ti so zasejani v srca njegovih učencev in bodejo prinesli najboljši sad v korist štajerskih Slovencev. Vzela nam je smrt dr. Meška, njegovo umrljivo telo se je izročilo dne 4. julija materi zemlji. Toda vzeti nam ni mogla smrt spomina na njegovo vzgledno življenje. A le še višje je postavila dr. Meška, postavila ga je v nebeske višave, da bi bil zvezda vodnica svojim učencem na težavnem potu duhovskega življenja. Gotovo je bilo težko pri srcu vsakemu njegovih učencev, ko je slišal: dr. Meška ni več med živimi. »Da bi se mogel vsaj še jedenkrat zahvaliti nepozabljivemu učeniku...« To ni mogoče, a hvaležnost mu še vendar lahko vsak pokaže, pač najlepše s tem, da biti želi mu enak!

Socijalni pogovori.

Delavska statistika. Dne 15. dec. 1895 je sklenila zveza avstrijskih tiskarjev poizvedovati o delavskih razmerah v svoji stroki. Tajnik te zveze je nedavno objavil vspehe tega poizvedovanja. Iz njih posnemamo, da je gledé na zdravje v delavskih prostorih 65-22% primernih podjetij in 37-78% neprimernih. Poročilo dokazuje, da so se splošno od leta 1892 delavske razmere

poslabšale. Pridejani so mu tudi izkazi o najemščini za stanovanja po posamnih krajih in o ceni raznih živil. Dasi je poročilo v mnogih ozirih nejasno sestavljeno, je vendar iz srca pozdravljamo. Tiskarji so med vsemi delavskimi strokami najbolj organizovani in so tudi že največ dosegli v svoje zboljšanje. Zadnji njihov veliki uspeh je normalni plačilni tarif, ki velja že od 1. jan. l. 1896. Veseli nas pa zlasti tudi to, da tiskarji socialno-politično delujejo v svoji organizaciji. Pri nas nimamo dozdej nobene uradne statistike o delavskih razmerah. Zato je potrebno, da se tega dela lotijo slobodne delavske organizacije. Naš strankarski shod je vlansko leto sklenil v ti zadevi, da razpošlje vprašalne pole na vsa večja podjetja na Slovenskem. To se je tudi zgodilo, toda, žalibog, premalo smisla se je pokazalo v naših krajih za to važno stvar. Prejeli smo le par odgovorov. Tudi tiskarjem je šla brez dvojbe trda, ker so poldrugo leto morali zbirati gradivo, da so je mogli sedaj izdati. — Vendar so zmagali. Pri ti priliki moramo pa povdarjati, da je vlada dolžna podpirati delavske zveze pri njihovem statističnem raziskavanju delavskih razmer. To raziskavanje se mora vršiti po j e d n o t n e m n a č r t u in po vseh znanstvenih pravilih tičočih se statističnega dela v občē. Zato je treba, da se izdela pri osrednji dunajski vladi načrt za tako poizvedovanje in se s tem omogoči pravilen vspeh. Naši poslanci naj izpregovore v tem oziru potrebno besedo.

Za vzgled, ki je pa sam tudi zelo nepopolen, podajamo svojim bravcem vprašanja, ki jih je sestavil izvrševalni odbor slovenskih delavskih stanov in jih vlansko poletje razposlal:

1. Kako se imenuje podjetje? Koliko časa obstoji?
2. Kakšni so delavski prostori in koliko jih je.
3. Koliko je delavcev? a) moških, b) žensk.
4. Kakšno starost imajo primeroma delavci? a) moški, b) ženske, in sicer koliko jih ima 14—20, 20—30, 30—50, 50—60, 60—65, 65 let.
5. Koliko vrst je delavcev, delovodje? delavci? dninarji?
6. Koliko je oženjenih? Koliko imajo povprek otrok?
7. Kakšne vrste je delo, vzlasti ali se je treba mnogo pripogibati, ali je nevarno za oči, pljuča itd. ali potrebuje mnogo moči?
8. Ali se rabijo ženske tudi pri težavnem delu? Ali se je tekom časa izročilo kako delo ženskam, ki so je preje opravljali moški?
9. Kako so plačani delavci v raznih vrstah?
10. Po čem je stanovanje, po čem meso, kruh, salo v vašem kraju?
11. Kakšna stanovanja imajo večinoma delavci, in sicer: a) družine b) samci ali dekleta?
12. Ali je pri podjetju kakšna nevarnost za poštenje mladine, vzlasti mladih delavk?
13. S čim se navadno hranijo delavske družine in samski delavci ali delavke?
14. Koliko časa traje dnevno delo?
15. Ali se dela tudi po noči? Ali delajo po noči tudi ženske?
16. Ali delata oba spola skupaj? Ali tudi po noči?
17. Kako se drži nedeljski počitek? Ali se dela tudi ob nedeljah in praznikih? Koliko časa? Katere vrste delavci?
18. Koliko je počitka med delom?
19. Za kakšnimi boleznimi navadno umirajo delavci? Kakšno starost dosegajo?
20. Ali se dogajajo pri podjetju tudi nesreče? Kakšne?
21. Ali podjetje skrbi kaj za dobra

- in cena stanovanja?
22. Ali podjetnik plačuje v blagu ali sicer kako zahteva, da kupujejo delavci v kaki gotovi prodajalnici?
23. Ali imajo delavci slobodo združevati se?
24. Ali je za delavce kako konsumno društvo? Kakšno? Kdo je vodi? Kdo je zalaga? Kam gre dobiček?
25. Kako se menjavajo delavci? Kako se vrši posredovanje za delo? Ali je kaka posredovalnica za delo? Kakšna? Ali je delo stalno? Če ni, po koliko, zakaj in kedaj jih odpusča delodajalec iz službe?
26. Ali ima podjetje delavski red? Kako se izvršujejo njegove določbe, ki so delavcem v prid in kako tiste, ki jim škodujejo; vzlasti kakšne kazni nalaga red in kako se iztirjavajo?
27. Ali je kaj preskrbljeno za starost in onemoglost delavcev in kako?
28. Koliko in kakšna društva so v kraju podjetja? Ali imajo krščanski delavci kako svoje društvo in koliko udov? Ali imajo socialni demokratje kako zvezo? Koliko je socialni demokratov? Koliko je socialnih demokratov? Koliko »Delavcev« prihaja med delavce v podjetje? Koliko »Glasnikov«?

Drobtine.

V Solnigrad! Delavski in obrtni shod v Solnemgradu, ki se bo vršil dnē 8. 9. in 10. avgusta za alpske pokrajine, obeta biti zelo dobro obiskan. Nad 200 društev je že izjavilo, da se ga udeleži. Poročila o raznih, za delavske stanove važnih stvareh so prevzeli strokovnjaki. Tudi več državnih poslancev je obljubilo svoje sodelovanje. Dr. Krek bo poročal o ustanovitvi društva za zidanje delavskih hiš. Snuje se vrhu tega veliko posredovalno društvo za delo; male hranilnice in posojilnice za delavce in male obrtnike pridejo tudi v razgovor. Zato zopet vabimo vsa društva na Slovenskem, ki delujejo v krščansko-socialnem smislu, naj pošljejo svoje zastopnike k shodu. Sploh naj se pa udeležē tega shoda tudi drugi slovenski možje, katerim je kaj za našo organizacijo. Vstopnice k shodu oddaja Oto Dis v Solnemgradu, Sigmund Haffnergasse št. 18. Kdor želi dobiti poročilo o shodu, naj priloži svojemu oglasilu — 60 kr. — Slovenci nismo zadnji v krščansko-socialni organizaciji in zato je naša dolžnost, da smo častno zastopani pri solnograjskem shodu. Za stanovanja je preskrbljeno. Hrana se bo dobivala zelo po ceni; upati je tudi, da se zniža voznina udeležencem. Prijatelji delavskih stanov med Slovenci, zganite se!

Kedo je denuncijant? Na državni železnici v delavnici posluje že dalje časa kot ključavničar naš somisljenik L. Tega moža seveda ne more videti socialni demokrat Lah, ki je tudi pri tem delu. Lah je L. že dolgo časa črnil pri predstojniku, da je slab delavec, lenuh itd. Toda konečno je vendar prišlo vse na dan in Lah je moral vpričo drugih delavcev poslušati predstojnika, da se je o L. lagal in ga vže dolgo tožil. Laha je namreč predstojnik ujel sam na laži. To nam zopet

kaže socijalne demokrate v jako lepi luči. Tožiti in lagati proti predstojniku o svojih tovariših, plaziti se po trebuhu pred vsakim višjim, hinavsko se prilizovati, to pač znajo socijalni demokratje. To se tudi vedno jasneje kaže, v kolikor bolj prodira krščansko-socijalno mišljenje med železničarji. Lah tudi vedno zabavlja proti duhovnikom in »prokleti farji« (znak soc. dem. nabražbe) je malenkost proti vsemu, kar počne. Da, da, denuncirati, zabavljati in lagati znajo socijalni demokratje, zato jim pa vsi poštenjaki obračajo hrbet.

Sodrugri in kapitalizem. V petek, dne 16. t. m., kot omenjamo na drugem mestu, je pri železničarskem shodu neki socijalni demokrat Orosi izpovedal javno, kaj meni socijalna demokracija o kapitalizmu. Orosi je dejal: židje se potegujejo za delavce, in če imajo milijone, so jih zaslužili, mi jim jih privoščimo. Dobro! Tudi mi nismo nasprotniki p o š t e n o prisluženega denarja. Vemo pa tudi, da s svojim delom na pošten način nobeden človek ne more v naglem pridobiti milijonov. Ako imajo torej židovski voditelji socijalne demokracije milijone, morali so si jih na vsak način prislepariti. Socijalna demokracija navidezno bije boj proti kapitalizmu, posamni socijalni demokratje pa odobravajo izkoriščevalni način kapitalizma, ki je jel cvesti v socijalni demokraciji sami. Koliko krika in vika je bilo vže po socijalno-demokratskih listih radi duhovskih dohodkov. Vsak kaplan označen je bil za ljudskega izkoriščevalca, ki ima za svojo službo naravnostne plače 300 gld., s čemur pri nas še Čobal ni zadovoljen. Vkljub temu pa socijalni demokratje nečejo priznati za izkoriščevalce ljudstva raznih židov, ki delavcem, toraj največjim revežem pulijo iz žepa zadnje solde ter iz tistih tvorijo sebi p o š t e n e milijone. Železničarska organizacija je socijalni demokraciji nesla na leto okoli 90.000 gld. dohodkov, iz katerih so posamezni agitatorji dobivali po 300 gld. mesečne plače. Ali to ni izkoriščevanje delavcev? Židje Ellenbogen, Beer in drugi so se mastili ob žuljih onih, katerih otroci morda dostikrat niso imeli potrebnega kruha. Za vse to so jim včasih obetali gradove v zraku, storili za nje pa v resnici niso prav nič — ker se jim je šlo samo za p o š t e n o prislužen denar, znak bratstva in enakosti. Sramotno je za kristjane, da se pustijo tako slepiti nekaterim židom. Naj poskusi kristjan oslepariti tudi posameznega žida, ne bode se mu posrečilo. Židje pa brez truda samo z neizvršljivimi obeti preslepijo kar meni nič tebi nič cele vrste kristjanov. To je mogoče le do tlej, dokler se krščansko ljudstvo ne zaveda svojega krsta in se ne postavi na svoje lastne noge. Le toliko časa bode dovoljeno židom izkoriščati in slepariti krščansko ljudstvo, ter si s sleparjenjem služiti milijone. Vsacega moža dolžnost je, da ohrani svoji družini čast značajnosti v tem, da se ne sramuje in ne zametuje sporočil in dobrih nauk svojih prednikov. Vsak mož, ako je mož, mora neustrašeno braniti očetovo — vero in dom. Skušati si mora pomagati brez raznovrstnih tujih neznanih sleparjev. Skušati mora ob lastni svoji moči biti boj za svoj in svojega rodu obstanek. Kadar pridemo do tega, potem si ne bo noben

socijalno-demokratski voditelj — žid polnil žepov z našimi žulji, ter služil »poštene« milijone.

Odlikovanje. Dne 7. t. m. je bil odlikovan s srebrnim križcem za zasluge g. Fran Pavšek, vratar ljubljanske predilnice. G. Pavšek je že 47 let v predilniški službi. Slavnostno dejanje izročitve in pripetja križca izvršil je v imenu cesarja župan, ki se je spominjal zaslug slavljencevih za državo in podjetje, v katerem služi toliko let, ko je preje ob viharni dobi leta 1848. in 1849. stal Pavšek v bojnih vrstah, kar spričuje njegova vojaška odpustnica. Vidno ganjen zahvalil se je gospod Pavšek za nagovor in odlikovanje. Gospod tovarniški vodja se je na to tudi v imenu odlikovanega kakor tudi v imenu vodstva in vsega tovarniškega osebja zahvalil Njega veličanstvu za odlikovanje, kakor tudi županu in vladi za posredovanje. S slava-klici presvitlemu vladarju se je končala redka a veličastna slovesnost odlikovanja moža, ki polnih 47 let služi v jednom podjetju. Tovarniško vodstvo je dalo okusno okrasiti sobo, v kateri se je vršilo odlikovanje, s cipresami in doprsnim kipom cesarjevim. Zvečer pa je napravilo priprosto zabavo vsem tovarniškim delavcem s tem, da jim je kupilo več velicih sodčkov pive, pri kateri so delavci slavili slavljence in veselo popevali. Gospodu Pavšku, ki je po mišljenju popolnoma naš, pa ključemo: Bog ga živi in ohrani se mnogo let!

Žetev kapitalistov. Rotsild je lastnik severne železnice Ferdinandove, katera je prejela l. 1896 lepo svotico 37.508.000 gld. Uradniki in delavci so dobili plače 16.650.000 gold., lastniki prioritet so vzeli 5.934.000 gld. in akcionarjem, to je Rotsildu je pripadlo 9.198.000 gld. Lokalne železnice in rudokopi pri Ferdinandovi železnici so prinesli Rotsildu malenkost 1.939.000 gld. Dividenda za delnico je znašala 149 $\frac{1}{2}$ gld., poleg tega še 96 $\frac{3}{4}$ odstotkov. Uradniki na tej železnici so večjidel judje, tudi restavracije na njej so v judovskih rokah. — Severo-zahodna železnica, tudi judovska, je imela dohodkov 4.901.180 gld., delničarji so dobili 2.261.305 gold.; proga ob Labi je dala kapitalistom 1.380.000 gld. čistega dobička. Kar nese, je v rokah judov; kjer je zguba, ni blizo juda.

Znamenit račun. Znani jud Hertzka je natanko izračunal, koliko dela se mora storiti, da imajo prebivalci v naši državi potrebno hrano, obleko, stanovanje. Na las je zračunal, da mora biti 615.000 delavskih močij, ki morajo na dan delati po 11 ur. Ako bi pa delali vsi dela zmožni možje, delali bi ali samo 6 tednov na leto, ali pa na dan po dve uri. Ni je čez judovsko zvitost. Hertzka kot član vredništva »Neue Freie Presse« ima na leto 6 do 8000 gld.; po zimi se zabava na Dunaju, po letu obiskuje toplice na Štajerskem. Ker ima tako plačo, ker mu slana in toča in dež ničesar uničiti ne more, za to ima časa odveč, da se oddaja takim računom in modrovanju. Zraven še opazko: »Neue Freie Presse« ima 400.000 gld. čistega letnega dohodka, je popolnoma v judovskih rokah in vzdržujejo jo v ogromni večini kristjanje. Ali nimajo judje dovolj povoda, smejeti se neumnim krščanskim sužnjem.

Priporočilo. Ker je vinska kupčija na Goriskem skoraj izključljivo in v prvi vrsti v rokah judovskih in naših laških nasprotnikov, priporočamo vinarsko in sadjarsko društvo v Gorici najtopleje svojim bralcem.

Olika. Na ljubljanskem državnem kolodvoru se socialni demokratje na zelo zanimiv način bojujejo za socialistična nebesa. Te dni so iztuhtali to-le olikano orožje. Dvema mačkama so dali imeni Tusel in dr. Krek. — Po javnih prostorih na železnici bereš povsod lahko duhovite opazke o teh dveh možeh, vidiš n. pr. podobo škofa z mitro in palico, ki kaže z jedno roko na vrečo, na kateri je zapisan milijon in pod podobo stoji napis: To je dr. Krek. Takih stvarij bi lahko napisali še celo stevilo, toda neumno se nam zdi, da bi se dlje časa pri njih mudili. Bog daj norcem pamet!

Za dom delavskih stanov!

Bog plačaj gospodom: Jurij Karlin, kapelan, 3 gld. mesto venca na grob bogoslovca Jesenovca; Janez Dolinar, kapelan v Črnomlju, 1 gld.; prof. dr. Janežič 1 gld.; z geslom: »Živel krščanski socializem!« Janez Lukman, črevljarski mojster v Prevojah, 1 gld. 20 kr.; dr. Perne 1 gld. — Iznova prosimo svoje somisljenike, naj pri vsaki priliki podpirajo naše podjetje. Brez delavskega doma v Ljubljani se naše gibanje ne more uspešno razvijati. Vsak naš bralec bodi gorečnik za delavski dom, vspodbuja naj druge, prosi naj podpore, zbira naj če tudi majhne doneske, da nam bo čim najpreje mogoče misliti na izvršitev tega velevažnega zavoda. Blagor mu, kdor se spomni ubožca in reveža; ob hudem dnevu ga bo rešil Gospod; tako pravi sv. pismo. Blagor mu, kdor stori kaj za ubogi delavski stan, nam kliče sv. Oče, nas pozivljejo škofje, nam govori lastno srce. Zato se zganimo in pomagajmo gmotno in duševno, da se okrepi naša organizacija, katera jedina vzmore rešiti delavske stanove! Pred vsem pa v slovenskem središču postavimo ognjišče ti organizaciji — delavski dom! Dr. Krek.

Služba organista in cerkvenika

radi potrjenja sedanjega organista k vojakom

se oddá z dnem 15. sept. t. l.

v **Grahovem pri Cerknici.**

Služba znaša letnih 200 gld., prosto stanovanje in prosto biro. Želeti je znanje kakega rokodelstva. Sprejme se tudi izvežbani samouk.

Fran Lakmayer,
župnik.

Naravna in pristna

briska vina

(pridelke svojih članov) bodisi bela (rebulo) ali črna, tudi stara vina za steklenice, kakor rizling in burgundec prodaja

Vinsko in sadjarsko društvo za Brda

1

s sedežem v Gorici.

Fr. Breskvar

knjigovez Pred škofijo št. 6

se priporoča obilnemu naročevanju. Vzlasti ima v zalogi mnogo trpežnih, lepih platnic za knjige družbe sv. Mohorja. Izdeluje vsakoršne, tudi najfinejše platnice. Prevezava misale. Priporoča platnice za Pleteršnik-Wolfov slovar 1 zv. — 90 kr., z vezavo vred 1 gld. 40 kr., platnice za Dom in Svet po 70 kr., z vezavo 1 gld. 20 kr.

Josip Cvetrečnik,

sobni slikar

v Ljubljani, Karlovska cesta 2

24-14

se priporoča.

Čast domačemu obrtu!

Svoji k svojim!

Preč. duhovščini in sl. občinstvu se priporočam v izdelovanje

vsakovrstne obleke

po zelo nizki ceni z dobro postrežbo

Fr. Pavšner

krojač

Valvazorjev trg št. 4

v Ljubljani.

Kdo pije

Kathreiner

Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti.

Prihodnja številka Glasnika izide 12. avgusta.